

Конституційний Суд України

Подавач: Юридична особа Великобританії компанія «Vuldi (UK) Limited»

Meadow Office Stone Rows Lane
Sashover Way
Chilster Hill
Derbyshire
S45 0HF

регістраційний No. 02868213

повноважного представника (у тому числі директора)
компанії «Vuldi (UK) Limited»
Мороза Дмитра Анатолійовича

КОНСТИТУЦІЙНЕ ЗВЕРНЕННЯ

щодо офіційного тлумачення частини другої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України (в частині положення про витребування справи) у взаємозв'язку з положеннями: частини третьої статті 188, частини другої статті 211, пункту першого частини другої статті 240-1 цього кодексу

1. Як видно із доданих до даного звернення належним чином оформлених документів та виготовлених окремим документом відповідних пояснень особи, яка підписала дане конституційне звернення, я є повноважним представником та належним підписантом даного конституційного звернення від імені: Юридичної особи Великобританії компанії «Vuldi (UK) Limited», реєстраційний No. Великої Британії 02868213.

2. Компанії «Vuldi (UK) Limited» була належним чином створена у Великобританії у 1993 році з метою здійснення господарської діяльності шляхом інвестування у суб'єкти господарювання на території України.

На даний час компанія «Vuldi (UK) Limited» заявляє в Україні права на чималі майнові активи, які (активи) було протизаконно привласнено сторонніми особами, шляхом так званих рейдерських атак «під прикриттям» високопосадових суддів і прокурорів України, правова кваліфікація чого, за дорученням Президента України, на даний час здійснюється Генеральною прокуратурою України.

Як повноважний представником компанії «Vuldi (UK) Limited», з метою повернення протиправно привласненого майна цієї юридичної особи Великобританії, я звертався до українських судів, адміністративних зокрема.

Проте, з'ясувалось, що, зокрема касаційне, оскарження судових рішень адміністративних судів, постановлених за позовами компанії «Vuldi (UK) Limited» є значно ускладненим внаслідок неоднозначного застосування адміністративним судом касаційної інстанції в Україні, а саме Вищим адміністративним судом України, зокрема положень частини частини другої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України.

3. Так, вказана норма Кодексу адміністративного судочинства України, а саме чинна редакція частини другої статті 214 КАС України визначає наступне: «2. Отримавши касаційну скаргу, оформлену відповідно до вимог статті 213 цього Кодексу, суддя-доповідач у дводенний строк вирішує питання про відкриття касаційного провадження, про що постановляє відповідну ухвалу, та витребує справу, яка має бути надіслана до суду касаційної інстанції протягом п'яти днів з дня отримання відповідної ~~ухвали~~»

2.

Проте, адміністративним судом касаційної інстанції в Україні, а саме Вищим адміністративним судом України, процитовані положення частини другої статті 214 КАС України застосовуються – принаймні в частині положень про витребування справи - неоднозначно.

Так:

А) В одних випадках, Вищий адміністративний суд України, діючи у складі одного судді цього суду, постановляючи ухвалу про відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою в адміністративній справі, застосовував положення частини другої статті 214 КАС України в частині правової норми про витребування справи таким чином, що безвідносно до того, судові рішення якого суду – першої чи апеляційної інстанції – у справі оскаржується, у вказаній ухвалі про відкриття касаційного провадження не визначається конкретний суд, з якого має бути витребувана справа.

Б) В інших випадках, Вищий адміністративний суд України, діючи у складі одного судді цього суду, постановляючи ухвалу про відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою в адміністративній справі, застосовував положення частини другої статті 214 КАС України в частині правової норми про витребування справи таким чином, що безвідносно до того, судові рішення якого суду – першої чи апеляційної інстанції – у справі оскаржується, у вказаній ухвалі про відкриття касаційного провадження визначається конкретний суд, з якого має бути витребувана справа, і таким судом є суд першої інстанції.

В) Ще в інших випадках, Вищий адміністративний суд України, діючи у складі одного судді цього суду, постановляючи ухвалу про відкриття касаційного провадження за касаційною скаргою в адміністративній справі, застосовував положення частини другої статті 214 КАС України в частині правової норми про витребування справи таким чином, що якщо до суду касаційної інстанції оскаржується лише судові рішення суду апеляційної інстанції у справі, в якій апеляційний адміністративний суд не був судом першої інстанції, то у вказаній ухвалі про відкриття касаційного провадження визначається конкретний суд, з якого має бути витребувана справа, і таким судом є суд апеляційної інстанції.

На підтвердження викладених розбіжностей у застосуванні Вищим адміністративним судом України положення частини другої статті 214 КАС України в частині правової норми про витребування справи можна навести, наприклад, наступні ухвали Вишого адміністративного суду України, постановлені після набуття чинності 30.07.2010 року останньої редакції частини другої статті 214 КАС України:

Щодо А):

- від 16.03.2012 року в провадженні ВАСУ №
- від 30.07.2010 року в провадженні ВАСУ №
- від 30.09.2010 року в провадженні ВАСУ №
- від 16.03.2012 року в провадженні ВАСУ №
- від 16.03.2012 року в провадженні ВАСУ №

Щодо Б):

- від 08.06.2011 року в провадженні ВАСУ №
- від 05.05.2014 року в провадженні ВАСУ №
- від 24.01.2013 року в провадженні ВАСУ №

Щодо В):

- від 12.05.2011 року в провадженні ВАСУ № К/9991/26631/11;
- від 04.07.2013 року в провадженні ВАСУ № К/800/34677/13;
- від 21.11.2013 року в провадженні ВАСУ № К/800/57198/13;
- від 04.04.2011 року в провадженні ВАСУ № А/9991/9/11.

4. Обґрунтовуючи необхідність усунення викладених розбіжностей в застосуванні адміністративним судом касаційної інстанції положення частини другої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України, про витребування справи слід послатися на наступні положення Кодексу адміністративного судочинства України, які у взаємозв'язку між собою дають можливість надати офіційну інтерпретацію положення, яке є предметом даного конституційного звернення.

Так, частина друга статті 240-1 КАС України визначає, пунктом першим переліку цієї частини, що суддя-доповідач протягом п'ятнадцяти днів з дня відкриття провадження здійснює підготовку справи до

3.

розгляду Верховним Судом України, для чого, зокрема: 1) виносить ухвалу про витребування матеріалів справи та направляє її до відповідного суду.

Таким чином, слід дійти висновку, що безпосередньо аналогічна, до частини другої статті 214 КАС України, пряма норма Кодексу адміністративного судочинства України безпосередньо передбачають встановлення судом, який наділений повноваженнями витребувати адміністративну справу, відповідності цій процесуальній дії саме того суду, з якого справа витребується.

В свою чергу, частина друга статті 211 КАС України встановлює, що ухвали суду першої інстанції після їх перегляду в апеляційному порядку, а також ухвали суду апеляційної інстанції можуть бути оскаржені в касаційному порядку, якщо вони перешкоджають подальшому провадженню у справі.

Тобто, аналізуючи цю норму у взаємозв'язку із положеннями статті 214 КАС України слід дійти висновку, що в разі відкриття адміністративним судом касаційної інстанції касаційного провадження за касаційною скаргою на ухвалу апеляційного адміністративного суду, ця ухвала є та визнається такою, що саме перешкоджає провадженню у справі.

Крім того, частина третя статті 188 Кодексу адміністративного судочинства України визначає, що: 3. Якщо подано апеляційну скаргу на ухвалу суду першої інстанції, яка не перешкоджає провадженню у справі, то суд першої інстанції, не зупиняючи провадження, направляє до адміністративного суду апеляційної інстанції апеляційну скаргу та копії матеріалів справи, що необхідні для розгляду такої скарги. Після закінчення апеляційного провадження всі матеріали цього провадження приєднуються до матеріалів адміністративної справи.

Йдучи від зворотнього та із огляду на наведене положення частини третьої статті 188 КАС України, можна, відтак, дійти висновку, що загальними засадами адміністративного процесуального законодавства України є передбаченням, що в разі оскарження ухвали адміністративного суду, яка перешкоджає провадженню у справі, це провадження підлягає зупиненню, а справа направленню до іншого суду.

5. Ураховуючи викладені у пункті 3 даного конституційного звернення неоднозначне застосування Вищим адміністративним судом України положення частини другої статті 214 КАС України в частині правової норми про витребування справи подавач даного конституційного звернення - компанія "Vuldi (UK) Limited" - має підстави стверджувати про порушення прав на прямо встановлене пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України забезпечення касаційного оскарження рішення суду, а саме відповідного касаційного оскарження ухвали апеляційного адміністративного суду в судовій справі України № (раніше справа №).

Так, ухвалою Житомирського апеляційного адміністративного суду від 27.02.2014 року у вказаній справі було залишено без руху апеляційну скаргу компанії "Vuldi (UK) Limited" на постанову Житомирського окружного адміністративного суду від 30.09.2013 року.

На вказану ухвалу апеляційного адміністративного суду від 27.02.2014 року компанією "Vuldi (UK) Limited" як позиваче у справі, а також третьою особою у справі товариством з обмеженою відповідальністю "» було подано до Вищого адміністративного суду України касаційну скаргу.

Ухвалою судді Вищого адміністративного суду України від 27.06.2014 року (провадження ВАСУ №) було вирішено, зокрема:

«1. Відкрити касаційне адміністративне провадження за касаційною скаргою Юридичної особи Великобританії компанії "Vuldi (UK) Limited" та ТОВ на ухвалу апеляційного адміністративного суду від 27 лютого 2014 року у справі за позовом Юридичної особи Великобританії компанії "Vuldi (UK) Limited" до Комунального підприємства , треті особи: ТОВ "ОСОБА_1 про зобов'язання вчинити певні дії.

2. Витребувати від окружного адміністративного суду зазначену справу.»

20.06.2014 року компанією "Vuldi (UK) Limited" до Вищого адміністративного суду України було подано заяву про виправлення опіски в ухвалі від 27.06.2014 року стосовно визначення адміністративного суду, з якого, відповідно до ухвали від 27.06.2014 року, підлягає витребуванню адміністративна справа № (раніше справа №)

У цій заяві компанія "Vuldi (UK) Limited" посилалася, зокрема, на те, що положення Кодексу адміністративного судочинства України у їх сукупності надають підстав для висновку, що витребуванню справа підлягає саме з відповідного суду: так, пункт перший частини другої статті 240-1 КАС України

4.

визначає, що при винесенні ухвали про витребування матеріалів справи адміністративний суд направляє ухвалу до відповідного суду.

На вказану заяву від 20.06.2014 року представником касаторів у вказаному провадженні ВАСУ № [] було отримано з Вищого адміністративного суду України лист від 16.07.2014 року, а також примірник листа ВАСУ, у цьому ж його провадженні, на адреси [] окружного адміністративного та [] апеляційного адміністративного судів.

27.07.2014 року компанією "Vuldi (UK) Limited" до Вищого адміністративного суду України було подано заяву від 26.07.2014 року, у якій (заяві) компанія "Vuldi (UK) Limited" посилалась, зокрема, на таке:

« З вищезазначеного в даній заяві листа судді ВАСУ [] від 16.07.2014 року убачається, що на момент постановлення ухвали від 27.06.2014 року про відкриття касаційного провадження в даній адміністративній справі касаційний суд у ній виходив із того, що (попри те, що касаційному оскарженню була піддана ухвала адміністративного суду апеляційної інстанції) дана адміністративна справа знаходиться у суді першої інстанції, який розглядав справу, тобто у [] окружному адміністративному суді.

З документа, долученого представником касаторів до вищевказаної заяви від 20.06.2014 року, а саме судової повістки [] апеляційного адміністративного суду в даній справі на 21.08.2014 року, видно, що в цей час дана адміністративна справа знаходиться і буде знаходитись принаймні до 21.08.2014 року саме в [] апеляційному адміністративному суді. Зазначена обставина, можливо й не була відома суду касаційної інстанції в даній адміністративній справі, проте, вона була відома касаторам у ній, отже останні не можуть просити касаційний суд про перегляд ухвали від 27.06.2014 року саме у зв'язку з нововиявленими обставинами в порядку статті 245 КАС України.

Ураховуючи те, що, як було показано вище, при постановленні ухвали від 27.06.2014 року мала місце помилка при визначенні місця знаходження даної судової справи у цей час, то повинен існувати і процесуальний механізм виправлення цієї помилки, ураховуючи те, що вказаною ухвалою від 27.06.2014 року оскаржувана в касаційному порядку ухвала від 27.02.2014 року була визнана, фактично, такою, що саме перешкоджає провадженню в даній адміністративній справі, а отже, подальший, після постановлення зазначеної ухвали від 27.06.2014 року, розгляд даної судової справи судом апеляційної інстанції не може вважатися законним.

Тобто, не можна не дійти висновку, що в даній адміністративній справі існує в даний час, якщо говорити з правової точки зору, так би мовити «замкнене коло», коли адміністративний суд апеляційної інстанції не направляє справу Вищому адміністративному суду України, так як ухвала останнього від 27.06.2014 року не стосується безпосередньо суду апеляційної інстанції, а оскаржувана в касаційному порядку ухвала від 27.02.2014 року визнана касаційним судом такою, що саме перешкоджає провадженню у справі; за загальним правилом адміністративного судочинства, встановленим зокрема частиною п'ятою статті 227 КАС України висновки і мотиви, якими в адміністративній справі керувався суд касаційної інстанції, є обов'язковими для суду першої чи апеляційної інстанції, що розглядає цю справу.

Частина сьома статті 9 КАС України унормовує, що: 7. У разі відсутності закону, що регулює відповідні правовідносини, суд застосовує закон, що регулює подібні правовідносини (аналогія закону), а за відсутності такого закону суд виходить із конституційних принципів і загальних засад права (аналогія права).

Ураховуючи викладене, а також те, що Кодексом адміністративного судочинства України, зокрема його статтями 160 та 169, передбачений та встановлений загальний механізм виправлення, у судовому рішенні, як описок, так і помилок, які не пов'язані із застосуванням норм права (тобто помилок неправового характеру), то слід дійти цілком обґрунтованого висновку про те, що, з урахуванням наведеного положення частини сьомої статті 9 КАСУ, виправлення наявної у вказаній ухвалі від 27.06.2014 року про відкриття провадження в даній справі помилки щодо її (справи) знаходження в даний час, може та має бути здійснене саме в порядку статті 169 КАС України.

Як безумовно правильно зазначається у самому вищевказаному листі судді Вищого адміністративного суду України від 16.07.2014 року в данному провадженні ВАСУ № []: «Вказана стаття [169 КАСУ] встановлює право суду вносити виправлення в судові рішення з метою уникнення труднощів при їх виконанні.»

Як бачимо й з вищевикладеного в даній заяві, виконання зазначеної ухвали від 27.06.2014 року в частині витребування даної адміністративної справи є значно ускладненим (якщо не

5.

унеможливленням) вказівкою в ухвалі від 27.06.2014 року на витребування справи саме в окружного адміністративного суду, в якому в цей час дана справа не знаходиться...».

Отже, слід дійти обґрунтованого висновку, що неоднозначне застосування Вищим адміністративним судом України положення частини другої статті 214 КАС України, в частині правової норми про витребування справи, прямо зачіпає законні права та інтереси компанією "Vuldi (UK) Limited" у вказаній справі № [] (раніше справа № [], оскільки апеляційним адміністративним судом у цій справі було постановлено ухвалу, яка перешкоджає провадженню у справі, між тим справа перебуває в даний час у провадженні суду апеляційної інстанції, який відклав розгляд справи на 21.08.2014 року, а суд касаційної інстанції вищевказанною ухвалою від 27.06.2014 року витребував справу не з апеляційного адміністративного суду, а з суду першої інстанції, який не має справи у своєму розпорядженні та, відтак, не може надіслати її до Вишого адміністративного суду України на виконання його ухвали від 27.06.2014 року.

З огляду на шойновикладене, подальший розгляд зазначеної адміністративної справи судом апеляційної інстанції не можна вважати законним, оскільки вимоги зазначеної ухвали апеляційного адміністративного суду від 27.02.2014 року компанією "Vuldi (UK) Limited", яка не згодна із цією ухвалою, в повному обсязі не виконано, що може вплинути на рішення апеляційного адміністративного суду у вказаній справі № [] крім того, здійснення подальшого провадження апеляційним адміністративним судом зазначеної справи у якій було постановлено ухвалу, яка перешкоджає провадженню у справі, відтак, апеляційне провадження у якій підлягає зупиненню, що підтверджується й вищенаведеною нормою частини третьої статті 188 КАС України, не можна вважати таким, що відповідає як вимогам процесуального закону так і критеріям справедливого та безстороннього суду, які (критерії) встановлені, зокрема, пунктом першим статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року.

До того ж, вищеописана ситуація із фактичним унеможливленням своєчасного касаційного перегляду зазначеної ухвали від 27.02.2014 року прямо порушує й право компанії "Vuldi (UK) Limited" на встановлене пунктом 8 частини другої статті 129 Конституції України права компанії "Vuldi (UK) Limited" на забезпечення касаційного оскарження вказаної ухвали від 27.02.2014 року.

6. На останок у даному конституційному зверненні увагу слід звернути й на те, що законодавством України встановлені випадки, коли судові справи можуть взагалі знаходитися поза межами будь-якого суду.

Так, наприклад, частинами третьою та четвертою статі 25 Закону України «Про Вищу раду юстиції» унормоване, зокрема, наступне:

“У зв'язку з виконанням доручення член Вищої ради юстиції може витребувати закінчені розглядом судові справи (їх копії), ознайомлюватися з судовими справами, розгляд яких не закінчено, отримувати пояснення від суддів чи прокурорів, робити відповідні запити, копії, вивчати особові справи суддів і прокурорів.

Член Вищої ради юстиції не може витребувати оригінали судових справ, розгляд яких не закінчено.”.

Отже, при вирішенні питання про витребування адміністративної справи, у якій відкрито касаційне провадження за касаційною скаргою, може цілком скластися ситуація, коли судова справа, у якій відкрито касаційне провадження, буде відсутня у будь-якому адміністративному суді – у тому числі й першій апеляційній інстанції.

7. За таких обставин, керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 2, 38, 42, 43, 46, 49, 50, 61, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України»

ПРОШУ:

1. Відкрити провадження у справі Конституційного Суду України за даним конституційним зверненням.
2. Прийняти рішення щодо офіційного тлумачення частини другої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України (в частині положення про витребування справи) у системному зв'язку з положеннями: частини третьої статті 188, частини другої статті 211, пункту першого частини другої статті 240-1 цього кодексу, а саме надати офіційну інтерпретацію неоднозначно застосовуваної Вищим адміністративним судом України норми частини другої статті 214 Кодексу адміністративного судочинства України про витребування справи, шляхом надання відповідей на наступні питання:

6.

- «Чи повинне в ухвалі адміністративного суду касаційної інстанції про відкриття касаційного провадження в адміністративній справі взагалі визначатися місце витребування справи?»;
- «Якщо в ухвалі адміністративного суду касаційної інстанції про відкриття касаційного провадження в адміністративній справі має визначатися місце витребування справи, то чи повинен у вказаній ухвалі адміністративного суду касаційної інстанції визначатися конкретний суд, з якого має бути витребувана справа?»;
- «Якщо в ухвалі адміністративного суду касаційної інстанції про відкриття касаційного провадження в адміністративній справі має визначатися конкретний суд, з якого має бути витребувана справа, то чи існують встановлені законом критерії та які саме критерії для витребування справи в одних випадках з суду першої інстанції, а в інших випадках з суду апеляційної інстанції?»;
- «Якщо касаційному оскарженню в адміністративній справі була піддана ухвала суду апеляційної інстанції, яка (ухвала) перешкоджає провадженню у справі, а остання, відтак, перебуває на розгляді в апеляційному адміністративному суді, то чи зобов'язаний адміністративний суд касаційної інстанції витребувати адміністративну справу, у якій відкрито касаційне провадження за касаційною скаргою на ухвалу апеляційного адміністративного суду, яка перешкоджає провадженню у справі, безпосередньо з апеляційного адміністративного суду?»;
- «Якщо ухвалою суду касаційної інстанції в адміністративній справі було відкрито провадження за касаційною скаргою на ухвалу апеляційного адміністративного суду, яка перешкоджає провадженню у справі, а справу касаційним судом було витребувано з адміністративного суду першої інстанції, то чи зобов'язаний апеляційний адміністративний суд, яким відкрито апеляційне провадження у справі і розгляд останньої апеляційним адміністративним судом не закінчено, невідкладно надіслати справу до суду першої інстанції, на виконання відповідної ухвали касаційного суду?».

8.

Повноважний представник компанії "Vuldi (UK) Limited"

(діє як представник органу управління – загальних зборів - на підставі адміністративного акту, рішення загальних зборів акціонерів компанії від 18.05.2000 року; а також як директор компанії, що підтверджується відповідними належним чином легалізованими та перекладеними документами, які додаються)